

پروشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نشریات تازه

شناخت رنگ

تالیف و ترجمهٔ دکتر فرهاد کاظمیان و مهندس غلامرضا قره‌وسکی

دربارهٔ رنگ - شناخت، تاثیر، روانشناسی، ترکیب و ساخت آن - آثار متنوع و زیادی در زبان فارسی نداریم و این باعث تأسف است. رنگها بر زندگی انسانها تاثیر می‌گذارند. هر رنگ فضای خاص خود را القا می‌کند. روانشناسان معتقدند که انسانها را می‌توان بر اساس انتخاب نوع رنگ، روانشناسی کرد. در جهان امروز، هر رنگ تاثیر و کاربردی ویژه در برخی از مشاغل پیدا کرده است و بی‌حکمت نیست که مثلاً رنگ «سفید» را مناسب پوشش حرفهٔ پزشکی و رنگ «آبی» را مناسب فضای نگهداری از بیماران روانی تشخیص داده‌اند.

امروزه، همان‌گونه که در دنیای تبلیغ و تجارت «رنگ» تاثیر شگفت‌انگیز خود را در جذب مخاطبان نشان داده است، در دنیای هنر نیز نقش پرتاثیر خود را در ایجاد، انعکاس و القای فضاهای حسی متنوع اعم از اندوه، شادی، هیجان، ترس، خشم، قداست و عظمت نشان داده است.

خوشبختانه اخیراً در ایران دو کتاب ارزنده دربارهٔ رنگ و روانشناسی رنگها به چاپ رسیده است، اما، کتاب «شناخت رنگ» کار مشترک دو تن از متخصصین «رنگ پلیمر» و رنگهای صنعتی، به اصطلاح از «لونی» دیگر است. این کتاب که شاید بتوان در نوع خود آن را کتابی مرجع دربارهٔ «شناخت رنگ» به مفهوم علمی آن محسوب داشت، اخیراً در ۷۳۶ صفحه منتشر شده است. کتاب «شناخت رنگ» مباحث فراوانی را پیرامون شناخت و ساخت رنگ و دیگر مسائل و موضوعات جنبی مرتبط با آن مطرح ساخته است که طبیعتاً برای آگاهی از آنها باید زحمت مطالعهٔ فهرست مفصل و ۱۸ صفحه‌ای کتاب را بر خود هموار ساخت تا از آن بهره‌برد.

جای خوشحالی است در شرایطی که به قول ظریفی «در کشور ما از دیرباز رسم بر این شده است که کینه‌ها همواره به ارت برسند و تجربه‌های مفید و ارزنده انسانی زیر خاک بروند» دو تن از متخصصین شناخت رنگ در صدد برآمده‌اند که حاصل تجربیات خود و دیگر پژوهشگران در این زمینه را یکجا در کتابی به مشتاقان این گونه مباحث و دست‌اندرکاران این فن ارائه دهند. ایران انقلابی امروز، یقیناً بخش عمده‌ای از استقلال اقتصادی خود را وامدار انسانهای آگاهی است که در این زمینه‌ها می‌کوشند و یقیناً سهم مؤلفان کتابهایی از این دست در این میان اندک نیست.

این کتاب به همت شرکت تعاونی رنگ ایران منتشر شده است.

پگاه

نخستین شماره فصلنامه ادبی - هنری خواهران «پگاه» ویژه بهار در ۱۳۸ صفحه و به بهای ۴۵۰ ریال منتشر شد. این فصلنامه که از سوی «مؤسسه فرهنگی گسترش هنر» و به کوشش «فاطمه راکعی» انتشار یافته است با چند نمونه از نقاشیهای زیبا و رنگی سوسن معین نعیمی همراه است. متأسفانه با توجه به حضور و شرکت مؤثر و گسترده زنان متعهد و مسلمان کشورمان در انقلاب و دفاع مقدس، هنوز هم بانوان ایرانی جایگاه ویژه و درخور خویش را در عرصه مطبوعات تخصصی نیافته‌اند تا باعث ایجاد موجی فرهنگی در جامعه، یا فراتر از آن، موفق به ایجاد جریانی نیرومند، فراگیر و سالم در عرصه فرهنگ و ادب و هنر و اندیشه این مرز و بوم شوند. همت فاطمه راکعی در این زمینه ستودنی است. در این شماره «پگاه» شعرها و قصه‌هایی از سوزان شمالی / معصومه جرجانی / فاطمه راکعی / طیبه رئیسی / مهین زورقی / عقیفه سقیرق / سپیده کاشانی / راضیه کلاهدوزان / زهرا گرجی / نرگس گنجی / منصوره نیکوگفتار / صدیقه و سمقی / منیژه آرمین / و طاهره ابید چاپ شده است. در این شماره، همچنین گزارشی از سمینار «نقد ادبی و شعر معاصر» در دانشگاه الزهرا و ترجمه مقاله‌ای از «لارنس پرین» با عنوان «تلمیح» و در پایان مصاحبه با خانم سوسن معین نعیمی همراه با نمونه کارهایش به چاپ رسیده است.

تاریخ و فرهنگ معاصر

نخستین شماره نشریه «تاریخ و فرهنگ معاصر» ویژه مهرماه منتشر شد. این

نشریه زیر نظر آقایان سید هادی خسروشاهی و رسول جعفریان در قم انتشار می‌یابد. پرداختن به تاریخ معاصر در میان روحانیون حوزه سابقه‌چندانی ندارد و از این نظر نام چند تنی که به پایمردی آنان اقبال به تاریخ معاصر در حوزه‌ها و دیگر جوامع باب شده است در تاریخ خواهد ماند و طبیعتاً اجرشان ضایع نخواهد شد. آقای سید هادی خسروشاهی از دیرباز به برخی جنبه‌های تاریخ معاصر نظر داشته است و رسول جعفریان نیز گرچه دیرتر از ایشان پای به عرصه تحقیق و تفحص در تاریخ معاصر گذاشته است، اما در همین مدت اندک نیز نشان داده است که پژوهشگری پرکار و ژرف‌اندیش است.

نشریهٔ پربار «تاریخ و فرهنگ معاصر» به رغم کاستیهایی که هر تجربهٔ تازه با خود دارد، کاری ارجمند و در خور تقدیر است. برای همکاران مطبوعاتی «تاریخ و فرهنگ معاصر» از خداوند آرزوی موفقیت می‌کنیم و فهرست این شماره را در پیش‌دید خوانندگان قرار می‌دهیم:

نهضت‌های اسلامی و اصلاحی: سید جمال‌الدین همدانی / سید جمال‌الدین اسدآبادی در حوزه نجف اشرف / يك سند تازه دربارهٔ سید جمال‌الدین اسدآبادی / سرسید احمدخان و اندیشهٔ دینی / قیام مهدی سودانی / اخوان‌المسلمین. اسناد تاریخی: اسنادی از نهضت تنباکو / اسناد و خاطراتی از آقا نجفی / بازشناسی گوشه‌ای از تاریخ مشروطه. خاطرات: زوایای تاریخ معاصر / حزب ملل اسلامی / پانزده خرداد سال ۴۲ / خاطره‌ای دربارهٔ دکتر مصدق. مصاحبه: مصاحبه با استاد سید مصلح‌الدین مهدوی. آشنایی با مراکز اسناد و تاریخ: اسناد وزارت امور خارجه / اسناد واتیکان، دو هزار سال تاریخ جهان / تاریخ شفاهی ایران. یادواره: آیت‌الله سید محمد صادق لواسانی / علامه شیخ محمد تقی قمی / مهندس کاظم حسینی / نسخه‌شناسی. نسخه‌شناسی و معرفی کتاب: نظری بر کتاب اندیشه سیاسی حاج آقا نورالله / اسناد افتخار.

مطالعات سیاسی

«مؤسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی» اولین شمارهٔ نشریهٔ خود را با نام «مطالعات سیاسی» - کتاب اول، پائیز ۷۰- در ۳۹۶ صفحه و به بهای ۱۸۰۰ ریال منتشر نموده است. مدیر مسئول «مطالعات سیاسی» نادر توسلی است. مؤسسهٔ

مطالعات و پژوهشهای سیاسی در چند سال گذشته کتابهای «کودتای نوژه»، «ظهور و سقوط سلطنت پهلوی» و «سیاست و سازمان حزب توده» را منتشر ساخته است. در صورت انتشار این نشریه در مقدمه «مطالعات سیاسی» چنین آمده است:

«آنچه که انتشار مطالعات سیاسی را ضرور ساخت، نیازهای فرهنگی جامعه و بویژه نسل جوان و اندیشمند به تعمق و تفحص بیشتر در مسایل نظری و سیاسی بود.»

برای یاران دست اندرکار «مطالعات سیاسی» آرزوی توفیق می‌کنیم و فهرست این شماره نشریه را از نظر می‌گذرانیم:

بحثی در مقوله «تجدد» / ابهام در تاریخنگاری فراماسونری ایران / روایتی از سرگذشت «کنفدراسیون» / ساسونها، سهسالار و تریاک ایران / شاپور بختیار و «ناسیونالیسم ایرانی» / غول یک چشم (سازمان اطلاعاتی آمریکا در دهه‌های آغازین قرن بیستم) / آمیزه‌ای پیدا از جعل و واقعیت (سیری در خاطرات ولادیمیر کوزیچکین) / خاطرات فردوست، نقدها و نظرها (دیدگاههای روزگار نو، ارتشبد جم و ح. م. زاوش) / کتابشناسی.

کیان

نخستین شماره ماهنامه فرهنگی، ادبی، هنری و اجتماعی «کیان» در آبانماه ۷۰ منتشر شد. صاحب امتیاز «کیان» سید مصطفی رخ صفت، مدیر مسئول آن رضا تهرانی و سردبیر ماشاالله شمس‌الواعظین است. مطالب «کیان» که در پنج بخش نجوا / اندیشه / از چیزهای دیگر / ادبیات و هنر ارائه شده است از غنای ویژه‌ای برخوردار است و نمی‌دانم چرا در هر برگ «کیان» کیهان فرهنگی برایم تداعی می‌شود؟ به هر حال ورود یک نشریه جدید فرهنگی دیگر به عرصه مطبوعات موجب خوشوقتی است. فهرست اولین شماره «کیان» از این قرار است:

گذشته، حال، آینده / تهاجم فرهنگی / تقلید و تحقیق در سلوک دانشجویی / آغازی دیگر / خبرهای فرهنگی و هنری ایران / گزارشی از نمایشگاه کتاب فرانکفورت / خبرهای فرهنگی و هنری جهان / قبض و بسط تئوریک شریعت / نظام سیاسی مطلوب و ممکن / منطق اکتشاف علمی / ساعت زبانشناسی / شعر / روانشناسی نثر / جهان من، زبان من / وسوسه‌های رمان‌نویس / خواجه و خواجه در یک نگاه / ملکه عروسکی / عبور از «خط» به دیگر سو.

نگاه نو

نخستین شماره ماهنامه اجتماعی، فرهنگی، علمی «نگاه نو» در ۲۰۴ صفحه و به بهای ۸۰۰ ریال ویژه مهرماه ۷۰ منتشر شد. این نشریه که قرار است از این پس، هر پانزده روز یکبار منتشر شود، زیر نظر شورای نویسندگان و به صاحب امتیازی و مسئولیت دکتر محمد تقی بانکی منتشر می‌شود. آنچه در پی خواهد آمد فهرست اولین شماره این نشریه است با این تذکر که دبیر شورای نویسندگان «نگاه نو» خشایار دیهیمی است:

آغاز سخن / از چاله به چاه؟ / نامه به دوستی در غرب / آینده دموکراسی چیست؟ / بن‌بست‌های جامعه‌شناسی / جنگ شفاعت‌خواهانه / پویولیس / روسی / سیاست نشر در ایران / موقوف داشتن خط و زبان خارجی / یاد از شهریار / گاهشمار زندگی کامو / مردان خاموش / یادداشتهای آلبر کامو / پرومته در دوزخ / بدبینی و شهامت / مجادله سارتر با کامو / شعرهایی از ژاک پره‌ور / سیاحتی در دنیای ترجمه‌ها / مردی از کیبده.

پیام کتابخانه

نخستین شماره فصلنامه ادبی - فرهنگی «پیام کتابخانه» ویژه تابستان، در زمستان به دستمان رسید. صاحب امتیاز این نشریه «دبیرخانه هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور» است. پیام کتابخانه جزء آن دسته از نشریات تخصصی است که کمبود آن در جامعه فرهنگی کشورمان به خوبی محسوس بود و نشر آن به اهل تحقیق و فرهنگ یاریهای بسیار خواهد رساند. مطالب نخستین شماره «پیام کتابخانه» در سه بخش عمده «کتابداری» کتاب و کتاب‌پردازی و «کتابگزاری» ارائه شده است و عده‌ای از زیاده‌ترین مترجمان و کتابشناسان و کتابداران سابق و لاحق از جمله: نجف دریا بندری، گلی امامی، کریم امامی، چنگیز پهلوان، فرخ امیر فریار، محمد قاضی، غلامرضا فدایی عراقی، پوری سلطانی، روح‌بخشان، جلال‌الدین کزازی، علی اصغر خیره‌زاده و بسیاری دیگر از آگاهان مسائل کتاب و ترجمه با آن همکاری دارند. لازم به یادآوری است که مدیر مسئول این نشریه محمد ابراهیم انصاری لاری و دبیر شورای نویسندگان مریم موسوی است و نشریه زیر نظر شورای نویسندگان اداره می‌شود.

نخستین پیش شماره - شماره صفر - نشریه علمی، فرهنگی، هنری «ایران‌شناسی» ویژه مهرماه در ۱۶ صفحه و به بهای ۱۵۰ ریال منتشر شد. صاحب امتیاز و مدیر مسئول «ایران‌شناسی» کیانوش کیانی هفت لنگ است و نشریه زیر نظر شورای سردبیری اداره می‌شود. شورای سردبیری «ایران‌شناسی» وعده داده است که «مجله» را در آینده‌ای نه چندان دور در تمامی عرصه‌های گوناگون و متنوع کشورشناسی ایران به مجله‌ای موفق تبدیل نماید، چنین باد. متأسفانه نقص عمده نشریات ایران‌شناسی در گذشته که با عناوین گوناگونی منتشر شده‌اند، نگاه یکسویه و جهت‌دار آنها تنها به نیمی از تاریخ گذشته ایران و طبعاً آثار به جای مانده از آن دوران بوده است و به عمد بخش اسلامی تاریخ و فرهنگ کشورمان و همه آثار بازمانده از آن را به فراموشی سپرده بودند. امید که «ایران‌شناسی» از این عیب کلی در امان بماند. ورود «ایران‌شناسی» را به عرصه مطبوعات تبریک گفته و فهرست اولین پیش شماره آن را پیش روی شما می‌گذاریم:

مقدمه / پاره‌ای از ویژگیهای شاهنامه / ابژه مروراید بی‌صدف / نظام طایفه‌ای به مثابه فورماسیونی اجتماعی اقتصادی در تاریخ ایران / در بزرگداشت سور آفرین / ایل قاجار در دوره صفویه / جغرافیای تاریخی مغان / فردوسی و عشایر / مطالعه موردی، شهر رشت (پژوهشی در اقلیم شهری) / نوشته‌های ایران در بیست و پنج سال آینده / راههای همکاری با فصلنامه.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
ریال جامع علوم انسانی

آشنا

شماره اول نشریه فرهنگی، ادبی «آشنا» از سوی بنیاد اندیشه اسلامی در مهرماه جاری منتشر شد. «آشنا» از معدود نشریاتی است که بنا به ضرورت ارتباط و همکاری متقابل فرهنگی فارسی‌زبانان جهان در شرایط فعلی و معادلات جدید، انتشار می‌یابد و باید آن را به فال نیک گرفت و همت دست‌اندرکاران آن را ستود. در این شماره «آشنا» که روی سخن بیشتر با فارسی‌زبانان آسیای میانه است، مطالب و مقالات متنوعی در زمینه‌های ادب و فرهنگ به چاپ رسیده است. لازم به ذکر است که مدیر مسئول «آشنا» متین مسلم است و نشریه زیر نظر شورای نویسندگان اداره می‌شود. فهرست این شماره «آشنا» چنین است:

با خوانندگان / نام خدا و نام انسان / حکیم طوس و باورهای دینی / بازتاب مسائل اجتماعی در ادبیات کهن پارسی / تاثیر زبان فارسی و اوضاع اجتماعی و فرهنگی هند در عصر شاه جهان بابری / تجلیات عرفانی در اشعار صائب / ناصر خسرو مظهر خرد و بیدارگری / چنین گوید جمع کننده این کتاب (عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر) / زندگی نامه شهید دکتر علی شریعتی / ظرافت روح و زیبایی آثار دکتر شریعتی / و قلم توتوم من است / روانش شاد باد (به یاد دکتر غلامحسین یوسفی) / مختصری از سابقه تاریخی ناحیه طوس / ارگ حلب / سنت و تجربه در ادبیات عرب / بیست و سه حکایت اخلاقی / تازه های کتاب (معرفی جدیدترین کتاب منتشر شده) / ناگزیر از افسانه یا افسانه دولت (نقد کتاب) / اخبار فرهنگی هنری ایران و جهان.

چاووش

نخستین دو شماره ماهنامه فرهنگی، ادبی، هنری «چاووش» ویژه مهر و آبان، در ۱۶۲ صفحه، با چاپ و جلدی ظریف و پاکیزه و به بهای ۸۵۰ ریال از سوی جمعی از روشنفکران منتشر شد. چاووش که زیر نظر شورای نویسندگان و به صاحب امتیازی و مسئولیت پولاد فرخ زاد چاپ می شود در این شماره توجه ویژه ای نسبت به نقد و مسائل آن ابراز داشته است. در مقدمه آمده است: «خواست گردانندگان چاووش، رایج ساختن سکه نقد درست است. دوست داریم اندیشه ها رو به روی هم باشند و همچون آینه یکدیگر را بنمایند، نه آنکه صاحبان اندیشه ها رو در روی هم و در جهت حذف یکدیگر صف آرایی کنند و با ایجاد درگیری های نابسامان و اندیشه برانداز با هم بستیزند.» در این شماره چاووش می خوانیم:

منشاء عقل در اندیشه ناصر خسرو / شاهنامه و موضوع نخستین انسان / بوف کور و خشم و هیاهو / ملك الشعراى بهار از نگاهی دیگر / چند شعر / مروری بر آثار رضا جولایی / خناس / عشق در سالهای وبایی / چندتایی مثل من / داستان نویسی در فلسطین / سخنی درباره آوان گارد / انسان ها و نشانه ها / نگاهی به نقاشی های محمدعلی ترقی جاه / از دور و نزدیک / کتاب های تازه / در جهان کتاب.

گفتنی است که این شماره «چاووش» دربر گیرنده آثاری از شاهرخ مسکوب، جلال خالقی مطلق، بهرام مقدادی، شمس لنگرودی، فریدون مشیری، مسعود احمدی، فرشته ساری، حسن عابدینی، رضا جولایی و برگردان آثاری از مارکر، سعید فایق، یونسکو و دیگران است.